

P.Z.E. br. 242/7

HRVATSKI SABOR
KLUB ZASTUPNIKA SDP-a

U Zagrebu, 31. ožujka 2022. godine

PREDSJEDNIKU
HRVATSKOG SABORA

**Predmet: amandmani na Konačni prijedlog zakona zaštititi prijavitelja
nepravilnosti, P.Z. br. 242**

Na temelju članka 196. Poslovnika Hrvatskog sabora na Konačni prijedlog zakona o zaštiti prijavitelja nepravilnosti, P.Z. br. 242 podnosimo sljedeće

A M A N D M A N E

Amandman I.

U članku 4. stavku 1. točka a) dodaje se nova podtočka koja glasi:

„- zaštitu ljudskih prava“

Obrazloženje

Predloženim amandmanom specificira se zaštita ljudskih prava kao područje primjene ovog Zakona.

Amandman II.

Članak 6. točka 8. podtočka c) mijenja se i glasi:

„c) pravni subjekti u vlasništvu prijavitelja nepravilnosti, kod kojih su prijavitelji nepravilnosti u radnom odnosu ili s kojima su prijavitelji na drugi način povezani u radnom okruženju“

Obrazloženje

Amandmanom se, u duhu nacionalnih propisa, povezane osobe definiraju i kao pravni subjekti u vlasništvu prijavitelja nepravilnosti, kod kojih su prijavitelji nepravilnosti u radnom odnosu ili s kojima su prijavitelji na drugi način povezani u radnom okruženju.

Amandman III.

U članku 9. stavku 2. točki h) iza riječi „diskriminacije“ dodaju se riječi „temeljem posebnih propisa“

Obrazloženje

Zaštita od diskriminacije u hrvatskom pravnom sustavu regulirana je Zakonom o suzbijanju diskriminacije (NN broj 85/08,112/12), koji su, između ostaloga, propisani kriteriji utvrđivanja diskriminacije, oblici diskriminacije te diskriminacijske osnove koje mogu biti povodom nepovoljnog postupanja. Radi pravne jasnoće i primjene zakonskog uređenja diskriminacije, termine „diskriminacija“ i „diskriminirajuća postupanja“ treba kroz zakonski tekst tumačiti u skladu s posebnim zakonom, odnosno Zakonom o suzbijanju diskriminacije.

Amandman IV.

U članku 11. stavku 1. točki 4. iza riječi „primarnu“ dodaju se riječi „i sekundarnu“

Obrazloženje

Predloženim amandmanom osigurava se puna pravna pomoć za prijavitelje nepravilnosti, uključujući i oslobađanje od plaćanja sudskih troškova i sudskih pristojbi, a sve sukladno odredbama članka 12. Zakona o besplatnoj pravnoj pomoći.

Amandman V.

U članku 12. stavku 2. iza riječi „imaju pravo na“ dodaje se riječ „odgovarajuću“

Obrazloženje

Radi jasnoće definira se odgovarajuća zaštita budući da je riječ o osobama koje su anonimno prijavile nepravilnosti te je njihov identitet naknadno utvrđen, zbog čega trpe osvetu. Stoga ove osobe ne uživaju svu zaštitu reguliranu ovim zakonom, odnosno zbog njihovog otkrivanja identiteta nema potrebe za zaštitom identiteta i povjerljivosti (čl. 11. st. 1. t. 1.), zbog čega uživaju odgovarajuću zaštitu, neovisno o tome što su prijavu podnijele anonimno.

Amandman VI.

U članku 19. iza stavka 2. dodaje se novi stavak 3. koji glasi:

„(3) Unutarnje prijavljivanje nepravilnosti ima prednost pred podnošenjem prijave tijelu nadležnom za vanjsko prijavljivanje nepravilnosti ako se nepravilnost može učinkovito interno riješiti i ako prijavitelj smatra da nema rizike od osvete.“

Dosadašnji stavci 3., 4. i 5. postaju stavci 4., 5. i 6.

Obrazloženje

Amandmanom se daje prednost unutarnjem kanalu prijavljivanja nepravilnosti, budući da se neke nepravilnosti mogu brže i lakše utvrditi i otkloniti od strane poslodavca, a prijavitelju osigurati adekvatna zaštita. Ukoliko prijavitelj ocijeni da ne može ostvariti učinkovitu zaštitu podnošenjem prijave povjerljivoj osobi, prijavu može podnijeti izravno pučkoj pravobraniteljici.

Amandman VII.

U članku 22. iza stavka 4. dodaje se stavak 5. koji glasi:

„(5) Ako je prijavu nepravilnosti kod poslodavca zaprimila osoba koja nije nadležna za postupanje po prijavi nepravilnosti, ista ju je dužna bez odgode i bez izmjena proslijediti povjerljivoj osobi uz zaštitu identiteta prijavitelja nepravilnosti i povjerljivosti podataka iz prijave.“

Obrazloženje

Amandmanom se obvezuje sve osobe/organizacijske jedinice poslodavca koje zaprime prijavu nepravilnosti u postupku unutarnjeg prijavljivanja nepravilnosti (npr. Povjerenik za etiku, osoba za zaštitu dostojanstva, različiti odbori i komisije za razmatranje predstavki i pritužbi i sl.) da prijavu, ukoliko nisu ovlašteni po njoj postupati, bez odgode prosljede povjerljivoj osobi. Time će se i prijave nepravilnosti koje omaškom nisu podnesene povjerljivoj osobi, već nekoj drugoj osobi unutar poslodavca, smatrati prijavama nepravilnosti u kontekstu ovoga Zakona.

Amandman VIII.

U članku 26. stavku 2. točki 1. riječi „i vanjskog“ brišu se.

Obrazloženje

Amandmanom se odredba članka 26. stavka 2. točka 1. usklađuje s prijedlogom prvenstvenog korištenja unutarnjeg kanala prijavljivanja nepravilnosti, ako se nepravilnost može učinkovito interno riješiti i ako prijavitelj smatra da nema rizika od osвете.

Amandman IX.

U članku 38. stavku 1. točki 2. iza riječi „svaka osoba koja“ dodaju se riječi „kod poslodavca“.

Iza stavka 1. dodaje se stavak 2. koji glasi:

„(2) Za prekršaje iz stavka 1. točke 1. i 2. ovoga članka odgovornim će se smatrati počinitelj koji je prekršaj počinio s namjerom“

Obrazloženje

Amandmanom se otklanja široko postavljena odredba iz stavka 2. na način da se definira kako je riječ o svakoj osobi kod poslodavca, koja sudjeluje u postupku po prijavi nepravilnosti, s obzirom da se stavak 1. i 3. ovoga članka odnose na povjerljivu osobu i zamjenika, dakle na unutarnji kanal prijavljivanja. U protivnom se odredba može široko tumačiti i primjenjivati na djelatnike svih tijela nadležnih za postupanje po sadržaju prijave kao i tijela nadležnog za vanjsko prijavljivanje nepravilnosti, kao osoba koje sudjeluju u postupku po prijavi nepravilnosti. Amandmanom se kod prekršajne odgovornosti traži namjera povjerljivih osoba i zamjenika te ostalih osoba koje sudjeluju u postupku prijave nepravilnosti, prilikom otkrivanja identiteta prijavitelja i podataka iz prijave. Povjerljiva osoba i njezin zamjenik po

ovome zakonu ne uživaju posebna prava, niti im se omogućuje drugi vid stimulacije za obavljanje dužnosti povjerljive osobe, pa u pravima i obvezama tih osoba postoji nerazmjer koji se dodatno povećava propisivanjem njihove prekršajne odgovornosti, koja pritom nije uvjetovana njihovom namjerom.

Amandman X.

Članak 39. mijenja se i glasi:

„Za prekršaje propisane ovim Zakonom čiji je cilj zaštita prava prijavitelja nepravilnosti optužni prijedlog može podnijeti i pučki pravobranitelj.“

Obrazloženje

U skladu s ustavnom definicijom pučkog pravobranitelja, ovlast za podnošenje optužnog prijedloga odnosi se na slučajeve kada je to u cilju zaštita prijavitelja nepravilnosti, odnosno radi prekršaja počinjenih od strane poslodavca, povjerljive osobe ili zamjenika.

Amandman XI.

Članak 40. mijenja se i glasi:

„Ministarstvo nadležno za poslove pravosuđa svake godine dostavlja Europskoj komisiji dostupne statističke podatke o prijavama podnesenim temeljem Zakona o zaštiti prijavitelja nepravilnosti, koje pribavlja od pučkog pravobranitelja, tijela koja postupaju po sadržaju prijave nepravilnosti te drugih dionika. Ti podaci uključuju broj prijava, broj istraga i postupaka pokrenutih na temelju takvih prijava i njihov ishod te, ako je utvrđena, procijenjenu imovinsku štetu i vraćene iznose nakon istraga i postupaka u vezi s prijavljenim nepravilnostima.“

Obrazloženje

Amandmanom se detaljnije definiraju tijela uključena u prikupljanju statističkih podataka u vezi s prijavama nepravilnosti podnesenim temeljem Zakona o zaštiti prijavitelja nepravilnosti, koji se godišnje dostavljaju Europskoj komisiji.

Predsjednik Kluba zastupnika SDP-a

Peda Grbin

